

Titulació	Tipus	Curs
2502442 Medicina	OB	4

Professor/a de contacte

Nom: Jose Garcia Arumi

Correu electrònic: jose.garcia@uab.cat

Equip docent

José Gracia Martínez

Josep Ramon Anglada Escalona

Jaime Rigo Quera

Antonio Sabala Llopart

Carlos Cuesta Acero

Jesus Diaz Cascajosa

Miguel Angel Zapata Victori

Zoraida del Campo Carrasco

Jose Ignacio Vela Segarra

Xavier Valldeperas Belmonte

Tirso Alonso Alonso

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

És convenient un coneixement suficient sobre les bases dels estats de salut i malaltia, així com un nivell adequat de coneixements en comunicació interpersonal.

És recomanable haver adquirit prèviament coneixements i competència suficients en:

1. Anatomia general dels diferents òrgans i sistemes, i específica d'oftalmologia
2. Fisiologia general dels diferents òrgans i sistemes, i específica d'oftalmologia
3. Coneixements generals d'histologia i anatomia patològica relacionats amb la oftalmologia

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

Els objectius de l'assignatura són:

Donar a l'estudiant un coneixement general dels aspectes normals i patològics de l'oftalmologia. Capacitar-lo per a poder identificar els símptomes i signes de les malalties oftalmològiques, i poder interpretar adequadament les proves complementàries bàsiques de l'especialitat (campimetria, tomografia de coherència òptica, angiografia, retinografia, ecografia).

L'estudiant haurà de:

Estar en condicions de donar una primera orientació diagnòstica d'algunes malalties, particularment d'aquelles que tenen una major prevalença.

Reconèixer els símptomes i signes d'alarma que indiquin la necessitat d'una atenció urgent, tant a l'inici, com durant l'evolució de la malaltia.

Tenir els coneixements específics sobre l'etiologia, clínica, diagnòstic, tractament i pronòstic de les malalties oftalmològiques, amb especial èmfasi en aquelles malalties més freqüents, tant en la medicina primària, com en l'hospitalària.

Familiaritzar-se en la seqüència diagnòstica ordenada de les malalties oftalmològiques.

Participar en el procés de diagnòstic diferencial, fent un ús racional de les exploracions pròpies de l'especialitat.

Conèixer les indicacions dels tractaments oftalmològics mèdics i quirúrgics.

Competències

- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Indicar les tècniques i procediments bàsics de diagnosi i analitzar i interpretar els resultats per precisar millor la naturalesa dels problemes.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Realitzar un examen físic general i per sistemes, apropiat a l'edat del pacient i al sexe, de manera completa i sistemàtica i una valoració mental.

Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar un nivell bàsic d'habilitats de recerca.
2. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
3. Descobrir l'afectació de les diferents estructures que constitueixen el sistema visual.
4. Descriure les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i la funció del sistema visual.

5. Descriure les principals situacions patològiques amb tractament del sistema visual.
6. Dissenyar el tractament en les principals patologies mèdiques del sistema visual.
7. Dissenyar el tractament en les principals patologies quirúrgiques del sistema visual.
8. Dur a terme un examen amb aparells d'ús comú a la clínica oftalmològica.
9. Dur a terme un examen físic adequat per a les principals patologies mèdiques del sistema visual.
10. Explicar el diagnòstic més probable en les principals patologies quirúrgiques del sistema visual.
11. Explicar els mecanismes pels quals la malaltia afecta els diferents components del sistema visual.
12. Expressar el diagnòstic més probable en les principals patologies mèdiques del sistema visual.
13. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
14. Indicar les exploracions complementàries adequades per al diagnòstic de les principals patologies mèdiques del sistema visual.
15. Indicar les exploracions complementàries adequades per al diagnòstic de les principals patologies quirúrgiques del sistema visual.
16. Realitzar examen de la capacitat funcional del sistema visual.
17. Realitzar un examen físic de l'aparell visual de manera completa i sistemàtica.
18. Realitzar una història que orienti el diagnòstic de les principals patologies medicoquirúrgiques del sistema visual.

Continguts

Anatomia i fisiologia del sistema visual. Annexos oculars. Orbita i via lacrimal. Patologia del segment anterior de l'ull. Patologia del cristal·lí. Patologia de l'úvea. Patologia del segment posterior de l'ull. Glaucoma. Neuroftalmologia: Malalties de la via òptica, patologia pupil·lar, patologia quiasmàtica i retroquiasmàtica. Motilitat ocular. Leucocòries i tumors oculars. Traumatologia ocular. Defectes refractius. Manifestacions oftalmològiques de les malalties sistèmiques.

Teoria (24 hores)

Tema 1. Anatomia i fisiologia de l'aparell visual. Generalitats.

Tema 2. Annexos oculars. Pàrpelles. Meibomitis i calazi. Tumors palpebrals. Entropi i ectropi.

Tema 3. Sistema lacrimal. Ull sec. Dacriocistitis aguda i crònica.

Tema 4. Patologia orbitaria Oftalmopatia tiroidea. Tumors orbitaris.

Tema 5. Conjuntiva. Conjuntivitis. Tumors conjuntivals.

Tema 6. Còrnia i escleròtica. Alteracions epitelials. Queratitis. Trasplantament de còrnia. Escleròtica.

Tema 7. Defectes refractius. Concepte de hipermetropia, miopia i astigmatisme. Tractament dels defectes refractius.

Tema 8. Patologia del cristal·lí. Cataracta: Clínica i tractament.

Tema 9. Glaucoma. Epidemiologia. Conceptes bàsics. Clínica i exploració.

Tema 10. Glaucoma. Tractament mèdic i quirúrgic dels diferents tipus de glaucoma. Introducció a la utilització del làser en glaucoma.

Temes 11 i 12. Úvea. Concepte. Uveïtis anterior. Uveïtis intermèdia. Uveïtis posterior. Panuveïtis.

Temes 13 i 14. Anatomia i fisiologia de la retina. La màcula. Exploracions complementàries. Introducció a l'angiografia fluoresceínica, a la tomografia de coherència òptica i a l'ecografia ocular. Semiologia de les lesions del fons de l'ull. Causes de disminució d'agudesesa visual.

- Tema 15. Retinopatia diabètica. Fisiopatologia, classificació i exploració.
- Tema 16. Tractament. Indicacions de la fotocoagulació làser. Introducció a la cirurgia vitreo-retiniana.
- Tema 17. Patologia vascular de la retina. Hipertensió arterial. Oclusions venoses. Oclusions arterials.
- Tema 18. Despreniment de la retina. Fisiopatologia. Classificació. Cirurgia del despreniment de retina.
- Tema 19. Maculopaties. Degeneració macular associada a l'edat. Distròfies retinianes. Forat macular. Membrana epirretiniana.
- Tema 20. Tumors intraoculars i leucocòries. Melanoma de coroides. Retinoblastoma. Tumors vasculares. Tumors limfoides.
- Tema 21. Malalties de la via òptica. Edema de papil·la. Neuritis òptica. Altres alteracions del nervi òptic.
- Tema 22. Patologia pupil·lar. Patologia quiasmàtica i retroquiasmàtica.
- Tema 23. Paràlisi oculomotora. Patologia de la motilitat ocular extrínseca.
- Tema 24. Estrabisme. Ambliopia. Visió binocular.
- Tema 25. Traumatismes oculars. Penetrants y perforants. Traumatismes del segment anterior. Traumatismes del segment posterior. Traumatismes orbitaris.
- Tema 26. Manifestacions oftalmològiques de les malalties sistèmiques.

Pràctiques d'aula (PAUL) (8 hores)

- PAUL 1: Seminari de l'ull vermell.
- PAUL 2: Seminari de pèrdua d'agudesesa visual.
- PAUL 3: Seminari de annexos oculars
- PAUL 4: Seminari de neuro-oftalmologia.
- PAUL 5: Seminari de malalties sistèmiques.
- PAUL 6: Seminari de farmacologia ocular.
- PAUL 7: Seminari d'imatges del segment anterior de l'ull.
- PAUL 8: Seminari d'imatges del segment posterior de l'ull.

Pràctiques de simulació clínica avançada (1 hora)

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques d'aula	8	0,32	10, 11, 12, 13, 14, 15, 18
Pràctiques de simulació clínica avançada	1	0,04	6, 7, 8, 14, 15

Teoria	24	0,96	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Lectura d'articles i informes d'interés	24	0,96	1, 2, 13

Aquesta guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través de les professores i professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Pel present curs, el professorat designat pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament(s) responsable(s): Cirurgia

Responsable de Facultat: José Garcia-Arumí

Responsables UDH:

UDH Sant Pau: Zoraida del Campo Carrasco: zcampo@santpau.cat

UDH Vall D'Hebron: José Garcia-Arumí: jose.garciaarumi@vallhebron.cat

UDH Germans Trias i Pujol: Xavier Valldeperas Belmonte: xvalldeperas.germanstrias@gencat.cat

UDH Parc Taulí: Carlos Cuesta Acero: acero.cuesta@gmail.com

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a classes de teoria	10%	0	0	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18
Pràctiques: assistència i participació activa a seminaris i PSCA	15%	0	0	6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18
Teoria: avaluacions escrites mitjançant proves objectives	37.5%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Teoria: avaluacions escrites mitjançant proves objectives	37.5%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

L'assistència a les classes de teoria, avaluada mitjançant full de control d'assistència en la mateixa classe, on l'alumne ha d'anotar el seu nom i NIU, representarà un 10% de la nota total. Aquest objectiu s'assolirà completament amb l'assistència a un mínim del 80% de les classes teòriques, i no s'assolirà en cas de no aconseguir aquest mínim d'assistència.

La programació de les activitats d'avaluació es farà segons calendaris:

Per la part teòrica: 2 exàmens parcials (37.5% cada un)

Es programaran exàmens teòrics parcials amb ítems de selecció múltiple de caire eliminatori. Cada parcial té el mateix pes sobre la nota de qualificació final. No es podrà fer la mitjana entre ambdós avaluacions si no s'obté una puntuació mínima de 4/10 en cada una de les proves, encara que la nota mitjana entre ambdues sigui superior a 5. En cas de no poder fer la mitjana, la qualificació final correspondrà al valor quantitatiu més baix entre els obtinguts en les dues proves.

Per la part pràctica: 15%

D'acord amb les particularitats de cada Unitat Docents i assignatura, els seminaris es podran avaluar de forma continuada. L'avaluació continuada s'especificarà en el programa de cada UDH.

L'avaluació clínica és el sumatori de la resolució de problemes, exposició de treballs i pràctiques d'aula.

Qualificació final

La qualificació final serà la suma ponderada de l'assistència a les classes de teoria (10%), dels coneixements teòrics en forma de dos exàmens parcials (37'5% cada un), i de l'assistència i participació activa a seminaris i pràctica de simulació clínica avançada (15%).

L'expressió de la mateixa serà una nota numèrica amb un decimal de 0 a 10. La qualificació qualitativa serà: suspens, aprovat, notable, excel·lent i matrícula d'honor.

Prova final de recuperació

L'estudiant que no hagi aprovat els exàmens parcials teòrics es podrà presentar a la prova final de recuperació. La prova final de recuperació serà un examen teòric. Com a requisit per poder presentar-se a aquest examen, l'alumne ha d'haver assistit a les activitats d'avaluació establertes en el programa de l'assignatura, amb un mínim de l'equivalent a dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.

Procediment de revisió de les qualificacions

La revisió d'exàmens es farà de forma individual amb l'alumne, prèvia sol·licitud per escrit en els terminis establerts.

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació teòrica seran considerats com No avaluats exhaurint els drets a la matrícula de l'assignatura.

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única

Bibliografia

Bibliografia de consulta

- Salmon John F. Kanski Oftalmología clínica: un enfoque sistemático. 9ª ed. Barcelona: Elsevier; 2021. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1eqfv2p/alma991010357589806709
- Kanski Jack J. Diagnóstico clínico en oftalmología. Madrid: Elsevier; 2007.
- Yanoff M, Duker Jay S, editors. Oftalmología. 5ª ed. Barcelona: Elsevier; 2019.
- American Academy of Ophthalmology. Oftalmología básica para estudiantes de medicina y residentes de atención primaria: complemento. 5ª ed. Barcelona: Elsevier; 2009.
- García Feijoo P, Pablo-Júlvez Luis E. Manual de oftalmología. Barcelona: Elsevier; 2012. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/1gfv7p7/alma991000588929706709
- Jaeger Edward A, Tasman W. Duane's clinical ophthalmology. Philadelphia: Wolters Kluwer, Lippincott Williams & Wilkins; 2009.

Recursos d'Internet

- Consejo Argentino de Oftalmología. CAO Biblioteca Imágenes [Internet]. Buenos Aires: Consejo Argentino de Oftalmología; 1999-2021. Disponible a: <https://oftalmologos.org.ar/biblioteca/enlaces/imagenes>
- Atlas of ophthalmology: online multimedia database [Internet]. Erlangen: Verlag Online Journals of Ophthalmology; [200-]. Disponible a: https://bibcercador.uab.cat/permalink/34CSUC_UAB/avjcib/alma991010766129406709

Programari

-

Llista d'idiomes

La informació sobre els idiomes d'impartició de la docència es pot consultar a la part de CONTINGUTS de la guia.